BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 16 oktober 1974

houdende machtiging tot toekenning van aanvullende steun door de Bondsrepubliek Duitsland aan de ondernemingen van de kolenmijnindustrie voor de jaren 1971/1972 en tot toekenning van steun door de Bondsrepubliek Duitsland aan de ondernemingen van de kolenmijnindustrie voor het jaar 1973

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

(74/613/EGKS)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, in het bijzonder op de artikelen 2, 3, 4 en 5,

Gelet op Beschikking nr. 3/71/EGKS van 22 december 1970 betreffende een communautaire regeling voor de Steunmaatregelen van de Lid-Staten ten behoeve van de kolenmijnindustrie (1),

Gelet op Beschikking nr. 73/287/EGKS van 25 juli 1973 betreffende cokeskolen en cokes (2), en in het bijzonder op artikel 9, lid 1,

Na raadpleging van de Raad van Ministers,

Overwegende dat de Commissie van de Europese Gemeenschappen op 14 november 1973 Beschikking nr. 73/395/EGKS heeft gegeven (3); dat bij deze beschikking voor de door de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland voor 1972 ten gunste van de kolenmijnindustrie voorgenomen aanvullende steunmaatregelen in zoverre machtiging wordt verleend, als deze in het „Aanvullend rapport over de financiële maatregelen van de Lid-Staten ten gunste van de kolenmijnindustrie 1972" (4) door de Commissie zijn neergelegd en onderzocht;

Overwegende dat zoals in dit rapport uiteengezet (5), de Bondsregering ten behoeve van het belangrijkste Duitse mijnbouwbedrijf — de Ruhrkohle AG — een aantal steunmaatregelen heeft getroffen; dat een van deze maatregelen betrekking had op een in november 1971 toegekende grootboekvordering van 1 miljard DM aan de RAG;

Overwegende dat de toekenning van de grootboekvordering ten doel had, de liquiditeitspositie van de onderneming te verbeteren; dat de RAG op grond van de grootboekvordering bij de banken aanvullende kredieten kon opnemen;

Overwegende dat zoals blijkt uit de door de RAG gepubliceerde bedrijfsrapporten voor 1971/1972

— 178 miljoen DM bedrijfsverliezen in 1971 niet door subsidies uit openbare middelen werden gedekt, maar overgedragen werden naar het boekjaar 1972;

— in 1972 opnieuw 567 miljoen DM bedrijfsverlies werd geboekt;

Overwegende dat zodoende de gecumuleerde bedrijfsverliezen van de RAG einde 1972 745 miljoen DM bedroegen;

Overwegende dat, ten einde het bestaan van de RAG niet in gevaar te brengen, de Bondsregering de RAG toestemming heeft verleend van de voor de toegekende grootboekvordering als tegenpost gevormde stabilisatiereserve een bedrag van 650 miljoen DM vrij te maken en daarmee de in de jaren 1971/1972 opgelopen exploitatieverliezen gedeeltelijk te dekken; dat, na toepassing van deze financiële maatregelen, bij de RAG eind 1972 nog exploitatieverliezen ten bedrage van 95 miljoen DM ongedekt blijven; dat deze op de nieuwe rekening van het boekjaar 1973 overgedragen worden;

Overwegende dat uit de door de Bondsregering genomen maatregelen blijkt dat de grootboekvordering niet alleen ter verbetering van de liquiditeitspositie, maar ook ter dekking van exploitatieverliezen werd aangewend;

Overwegende dat de gecumuleerde exploitatieverliezen van de RAG die eind 1972 tot 745 miljoen DM waren opgelopen, het maatschappelijke kapitaal van 500 miljoen DM met bijna 150 % overtreffen zodat voortzetting van het bedrijf niet meer mogelijk ware geweest ;

(1) PB nr. L 3 van 5. 1. 1971, blz. 7 e.v.
(2) PB nr. L 259 van 15. 9. 1973, blz. 41.
(3) PB nr. L 346 van 17. 12. 1973, blz. 15 e.v.
(4) Doc. SEC (73) 2272 def. blz. 3 e.v.
(5) Doc. SEC (73) 2272 def. blz. 4 e.v.

Overwegende dat de deelstaat Noordrijnland-Westfalen, waarin de bedrijvigheid van de RAG zich hoofdzakelijk afspeelt, zich momenteel in een zeer gunstige economische en sociale situatie bevindt, ook al doen zich nog problemen voor in bepaalde zones die meer in het bijzonder afhankelijk zijn van de kolenmijnindustrie (1) ; dat deze situatie terstond zou veranderen, indien de RAG haar bedrijvigheid zou moeten stopzetten en van de ene dag op de andere haar 170 000 werknemers zou moeten ontslaan, wier arbeidsplaatsen zij thans waarborgt ; dat uit deze omstandigheden blijkt dat de dekking van de exploitatieverliezen verenigbaar is met artikel 9, paragraaf 1, lid 1, omdat hierdoor wordt bereikt dat bij de produktie niet een door de marktvoorwaarden veroorzaakte daling optreedt, waardoor ernstige moeilijkheden van economische en sociale aard zouden worden veroorzaakt in een gebied waar niet op korte termijn voldoende wedertewerkstellingsmogelijkheden aanwezig zijn voor een zo groot aantal werknemers;

Overwegende dat, wat de berekening van de steun overeenkomstig het verschil tussen produktiekosten en ontvangsten betreft, kan worden vastgesteld dat deze steun slechts 87 % zal dekken van de exploitatieverliezen van de RAG in de boekjaren 1971/1972; dat de exploitatieverliezen bijna uitsluitend in de mijnen zijn ontstaan; dat de steun derhalve beantwoordt aan het bepaalde in artikel 9, lid 2, van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat de steun wordt uitgekeerd voor twee reeds verstreken boekjaren (1971 en 1972); dat de andere in deze beide boekjaren uit openbare middelen aan de onderneming verleende subsidies, die in de daarop betrekking hebbende memoranda van de Commissie uiteengezet en onderzocht werden, bij de vaststelling van de verliezen als buitengewone bedragen werden verrekend; dat de uitkering van de steun met terugwerkende kracht derhalve ook beantwoordt aan het bepaalde in artikel 9, lid 5, van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat uit de bovengenoemde uiteenzetting blijkt dat de gedeeltelijke dekking uit openbare middelen van de exploitatieverliezen van de RAG voor de boekjaren 1971/1972 verenigbaar is met het bepaalde in artikel 9 van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat, om te kunnen beoordelen of de steun ter dekking van de exploitatieverliezen van de RAG te verenigen is met de goede werking van de gemeenschappelijke markt (artikel 3, lid 1, van Beschikking nr. 3/71/EGKS), het totaalbedrag van 650 miljoen DM proportioneel over de twee boekjaren 1971/1972 moet worden verdeeld en aan de door de Commissie voor 1971/1972 reeds verleende steunbedragen moet worden toegevoegd;

Overwegende dat de exploitatieverliezen van de RAG door de steun voor 87 % worden gedekt; dat indien men dit percentage op de beide boekjaren gelijkelijk aanwendt, de steun (650 miljoen DM) voor 155 miljoen DM aan het jaar 1971 en voor 495 miljoen DM aan het jaar 1972 ten goede komt (42,3 miljoen R.E. respectievelijk 135,2 miljoen R.E.);

Overwegende dat met betrekking tot de gehele kolenmijnindustrie van de Bondsrepubliek, derhalve voor 1971 en voor 1972 de volgende steunbedragen werden uitgekeerd:

Totalen inclusief indirecte steun

(Miljoen R.E.)

	1971	1972
Oorspronkelijke bedragen	210,1	261,1
Aanvullende bedragen	42,3	135,2
Totaal	252,4	396,3
Per ton gewonnen steenkool	2,16	3,65

Overwegende dat, vergeleken bij 1971, de totale steun in 1972 met 143,9 miljoen rekeneenheden is gestegen (= + 57 %); dat dit overeenstemt met een verhoging van 69 % per ton gewonnen steenkool;

Overwegende dat hierdoor, voor zover kan worden nagegaan aan de hand van de beschikbare globale gegevens over de buitenlandse handel, het handelsverkeer in kolen binnen de Gemeenschap niet nadelig werd beïnvloed;

Overwegende dat de dekking van de verliezen van de RAG door middel van steunverlening tot een duidelijke vermindering van de subsidieverschillen in vergelijking met de andere gemeenschapslanden heeft geleid; dat dit echter, aangezien deze steun slechts één enkele onderneming ten goede kwam, in 1972 tot subsidieverschillen tussen de RAG en andere Duitse ondernemingen heeft geleid; dat de Commissie op grond van dit feit en rekening houdend met de toename van de transacties tegen aangepaste prijzen in 1972 een onderzoek naar de toestand op het gebied van de concurrentie heeft ingesteld; dat daaruit is gebleken dat de afzonderlijke Duitse mijnondernemingen met bepaalde delen van hun produktie weliswaar in concurrentie staan met de RAG, maar dat geen duidelijke aanwijzingen voor concurrentievervalsingen op de gemeenschappelijke kolenmarkt als gevolg van de aan de RAG ter dekking van exploitatieverliezen toegekende steun konden worden gevonden; dat het volume van de tegen aangepaste prijzen verkochte hoeveelheden in 1972 wel is toegenomen ten opzichte van 1971; dat deze transacties uit-

(1) Zie beschikking van de Commissie van 17 februari 1971 betreffende de investeringspremies in de Duitse mijnbouwgebieden, (PB nr. L 57 van 10. 3. 1971, blz. 19.)

sluitend werden afgesloten door ondernemingen die niet tot de RAG behoren; dat deze prijsaanpassingen echter niet het gevolg zijn van de bijzondere steun die de RAG heeft ontvangen, maar dat zij indirect voortvloeien uit de concurrentie tussen de Duitse steenkool in haar geheel en de uit derde landen geïmporteerde steenkool of andere vervangingsbrandstoffen; dat uit de prijscalculatie van de RAG niet naar voren komt dat de RAG haar eigen prijzen op een lager nivaau dan die van de ingevoerde vervangingsbrandstoffen vaststelt;

Overwegende dat de Commissie, op grond van de situatie in 1972 dus geen aanleiding heeft om te twijfelen aan de goede werking van de steenkoolmarkt; dat zij de Bondsregering zou willen wijzen op de grenzen die zouden kunnen worden gesteld aan een verder differentiëren van de steunbedragen tussen de Duitse ondernemingen onderling; dat deze grenzen moeten worden geëerbiedigd ten einde de goede werking van de markt te garanderen;

Overwegende dat bovendien het volgende kan worden vastgesteld:

— de door de RAG gestelde prijzen voor cokes- en ketelkolen voeren niet tot indirecte steun aan de industriële kolenverbruikers;

— de sluiting in 1972 van vijf minder produktieve mijnschachten van de RAG (winningscapaciteit circa 10 miljoen ton per jaar) heeft tot een rationalisatie en verdere concentratie van de winning op de installaties met de hoogste produktiviteit geleid;

Overwegende dat derhalve kan worden geconcludeerd dat de dekking van de in 1971/1972 door de RAG opgelopen verliezen door vrijmaking van de als tegenpost voor de toegekende grootboekvordering gevormde stabilisatiereserve ten bedrage van 650 miljoen DM, verenigbaar is met de goede werking van de gemeenschappelijke markt;

Overwegende dat de Bondsrepubliek Duitsland de Commissie, overeenkomstig artikel 2 van Beschikking nr. 3/71/EGKS, in kennis heeft gesteld van de financiële steunmaatregelen die zij voornemens is in de loop van het jaar 1973, direct of indirect, te nemen ten behoeve van de kolenmijnindustrie; dat de hieronder beschreven steunmaatregelen van een machtiging als bedoeld in voornoemde beschikking afhankelijk zijn;

Voor de „Aktionsgemeinschaft Deutsche Steinkohlenreviere GmbH" in verband met mijnsluitingen:

Miljoen DM

— financiële steun in het kader van de „Lastenausgleich"	21,0
— sluitingspremie	75,0
Totaal	96,0
Steun aan de organisaties voor de waterhuishouding, respectievelijk ondernemingen, ter dekking van de kosten voor het verwijderen van uit gesloten mijnbouwondernemingen binnendringend grondwater	30,0
Mijnwerkerspremie per ondergronds gewerkte dienst, ongeacht of de arbeider op tijdloon of op akkoordloon werkt	110,0
Bevordering van een aantal investeringsprojecten door toekenning van investeringssteun in het kader van een investeringsprogramma	160,0
Overname van door de RAG te betalen aflossingstermijnen op door de staat gewaarborgde vermogensvorderingen van de vroegere mijneigenaren	56,9

Overwegende dat de hierboven beschreven financiële steunmaatregelen kunnen worden beschouwd als beantwoordend aan de criteria welke worden gesteld in de artikelen 6 tot 9 van Beschikking nr. 3/71/EGKS betreffende de toelaatbaarheid van zulke steunmaatregelen van overheidswege;

Overwegende dat de financiële steun in het kader van de „Aktionsgemeinschaft Deutsche Steinkohlenreviere" slechts wordt toegekend indien wordt overgegaan tot „gehele of gedeeltelijke sluiting van bedrijfsinstallaties" (artikel 6, lid 1, van Beschikking nr. 3/71/EGKS);

Overwegende dat deze steun het toelaatbare niveau niet overschrijdt;

Overwegende dat, bij de bepaling van de omvang van de financiële steun ter voldoening aan de verplichtingen bij de evenredige verdeling der lasten, rekening wordt gehouden met het feit dat bij sluiting van een kolenmijn een aanzienlijke waardevermindering van het oorspronkelijk geïnvesteerd vermogen optreedt; dat de door de steunmaatregel verleende vrijstelling van twee derde van de op de stilgelegde bedrijfsinstallaties betrekking hebbende vermogensheffing (Vermögensabgabe) en de belasting op de winst uit opgenomen kredieten (Kreditgewinnabgabe) in elk geval aanzienlijk minder bedraagt dan het kapitaalverlies als gevolg van de sluiting en derhalve binnen de grenzen van artikel 6 van Beschikking nr. 3/71/EGKS blijft;

Overwegende dat de sluitingspremies die de „Aktionsgemeinschaft Deutsche Steinkohlenreviere" aan de ondernemingen van de kolenmijnindustrie uitkeert, forfaitair 15,00 DM per ton bedragen; dat voor de beoordeling van dit bedrag werd gebruik gemaakt van de balans van de Ruhrkohle AG voor 1971; dat deze een beeld geeft van de toekomstige verplichtingen van de kolenmijnen op grond van mijnschade, pensioenen en deputaatkolen:

Overblijvende verplichtingen uit hoofde van mijnschade en sociale lasten

(In DM/ton nettoproduktie)

	1969	1970	1971
Mijnschaden	10,58	12,16	13,29
Pensioenen	5,62	5,54	6,47
Deputaatkolen	6,11	6,05	6,29
Totaal	22,31	23,75	26,05

Overwegende dat alle en de bovengenoemde lasten de door de Bondsregering toegekende sluitingspremie van 15,00 DM/ton overschrijden;

Overwegende dat het als forfaitaire steun toegekende bedrag dus de kosten in verband met de sluiting niet te boven gaat en derhalve niet in stijd is met het bepaalde in artikel 6, lid 2, van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat ook de betaling van een steun ten bedrage van 30 000 000 DM tot verwijdering van binnendringend grondwater uit gesloten mijnen met de criteria van artikel 6, lid 1, van Beschikking nr. 3/71/EGKS verenigbaar is;

Overwegende dat de steun voor de financiering van de mijnwerkerspremie bijdraagt tot de stabiliteit van de werkgelegenheid voor vakbekwame arbeidskrachten welke volstrekt noodzakelijk is voor de verhoging van de produktiviteit in de kolenmijnindustrie; dat de extra uitgaven van de ondernemingen ten behoeve van de noodzakelijke aanwerving, opleiding en aanpassing van het personeel en van het tegengaan van het personeelsverloop een veelvoud bedragen van de steun voor de mijnwerkerspremie;

Overwegende dat uit doel en omvang van de mijnwerkerspremie blijkt dat de maatregel niet in strijd is met het bepaalde in artikel 7, lid 3, van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat de steun ter financiering van de investeringen moet bijdragen tot de opvoering van de rentabiliteit van de Duitse mijnbouw; dat voor deze steun alleen ondernemingen in aanmerking komen welke de optimale omvang bezitten in de zin van paragraaf 18 van het „Gesetz zur Anpassung des deutschen Steinkohlenbergbaus und der deutschen Steinkohlenbergbaugebiete" van 15 mei 1968; dat de ondernemingen van de steun alleen kunnen genieten ten behoeve van investeringen in het kader van de kolenmijnindustrie onder- en bovengronds, hulpinstallaties voor de kolenmijnindustrie en veredelingsbedrijven; dat de steun ten hoogste 30 % van de totale aankoop, respectievelijk bouwkosten van het investeringsproject mag bedragen;

Overwegende dat momenteel nog niet valt te overzien hoe het voor de steunmaatregelen uitgetrokken bedrag over de afzonderlijke projecten in 1973 zal worden verdeeld; dat pas op het einde van 1973 hierover een volledig overzicht kan worden opgesteld;

Overwegende dat uit doel en omvang van de aangevraagde steunmaatregelen blijkt dat deze niet in strijd zijn met het bepaalde in artikel 7, lid 2, van de Beschikking nr. 3/71/EGKS; dat de Bondsrepubliek echter verplicht is de Commissie minstens éénmaal per jaar voor elk afzonderlijk project, het doel van het project, de daarin te investeren bedragen, alsmede de dienovereenkomstige subsidie mede te delen;

Overwegende dat de overheid op zich heeft genomen in 1973 (in de plaats van de RAG) een bedrag van 56,9 miljoen DM als aflossingstermijn te betalen aan de vroegere mijneigenaren die een door de staat gegarandeerde vordering op de RAG hebben;

Overwegende dat de RAG in 1972 verliezen heeft geleden en dat ook voor 1973 met een hoog verliescijfer gerekend dient te worden; dat de overname van de aflossingstermijnen door de overheid dient beschouwd te worden als een maatregel om het faillissement van de RAG te voorkomen, waardoor circa 160 000 arbeidsplaatsen in gevaar zouden worden gebracht;

Overwegende dat de overname door de Bondsregering van de aflossingstermijnen op de gewaarborgde vorderingen derhalve verenigbaar is met het bepaalde in artikel 9, lid 1, sub (1), van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat wat de berekening van de steun overeenkomstig het verschil tussen produktiekosten en opbrengsten betreft, kan worden vastgesteld dat de steun slechts een klein gedeelte van de in 1973 te verwachten bedrijfsverliezen van de RAG zal dekken; dat de steun derhalve in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 9, lid 2, van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

Overwegende dat, ten einde de verenigbaarheid van de Duitse steunmaatregelen met de goede werking van de gemeenschappelijke markt na te gaan, alle voor 1973 geplande directe en indirecte maatregelen ten behoeve van de kolenmijnindustrie in aanmerking dienen te worden genomen (artikel 3, lid 2, van Beschikking nr. 3/71/EGKS);

Overwegende dat uitgaande van deze berekeningsgrondslag, het totaalbedrag van de geplande directe en indirecte maatregelen 410,2 miljoen R.E. bereikt, hetgeen 4,04 R.E./t gewonnen produkt oplevert; dat aldus in vergelijking met 1972 een stijging van het totale steunbedrag met circa 3,5 % kan worden vastgesteld; dat het steunbedrag per ton van 3,65 R.E. tot 4,04 R.E., d.w.z. met 10,7 % is gestegen;

Overwegende dat de Duitse kolenmijnindustrie (gerekend per ton) minder steun ontvangt dan die van België, Frankrijk en Nederland; dat in vergelijking met Groot-Brittannië de Duitse steun echter tweemaal zo hoog is;

Overwegende dat ten aanzien van de verenigbaarheid van de gezamenlijke Duitse steunmaatregelen met de goede werking van de gemeenschappelijke markt het volgende kan worden opgemerkt:

— de samenhang van de voor het jaar 1973 opgestelde kwantitatieve prognoses in het kader van de voorziening van de gehele Gemeenschap met kolen en cokes gewaarborgd, zodat is voldaan aan het bepaalde in artikel 3, lid 1, sub 1, van Beschikking nr. 3/71/EGKS;

— er zijn geen aanwijzingen dat het kolenhandelsverkeer tussen de Bondsrepubliek Duitsland en de overige Lid-Staten in 1973 wordt belemmerd;

— het volume van de ten behoeve van prijsaanpassingen uitgevoerde transacties is in 1972 ten opzichte van 1971 gestegen;

— de industriële afnemers van cokeskolen en ketelkolen krijgen geen indirecte steun door op kunstmatige wijze laag gehouden prijzen voor Duitse kolen;

— de sluiting van minder produktieve installaties leidt tot rationalisering en concentratie van de winning op de installaties met de hoogste produktiviteit;

Overwegende dat derhalve kan worden vastgesteld dat de door de Bondsregering voor het jaar 1973 voorgenomen steunmaatregelen verenigbaar zijn met de goede werking van de gemeenschappelijke markt;

Overwegende dat deze beoordeling ook geldt indien rekening wordt gehouden met de krachtens Beschikking nr. 73/287/EGKS aan de kolenmijnondernemingen uitgekeerde steun;

Overwegende dat de Commissie overeenkomstig artikel 11, lid van Beschikking nr. 3/71/EGKS tot taak heeft zich ervan te vergewissen dat de steun waarvoor zij machtiging verleent, wordt gebruikt voor de in artikelen 6 tot en met 9 van voornoemde beschikking vermelde doeleinden; dat het te dien einde noodzakelijk is dat haar bijzonderheden worden verstrekt over het bedrag en de verdeling van de subsidies,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Aan de Regering van de Bondsrepubliek Duitsland wordt machtiging verleend om voor de kalenderjaren 1971/1972 aan de RAG steun ten bedrage van 650 000 000 DM ter dekking van bedrijfsverliezen toe te kennen; voor het kalenderjaar 1973 kan de volgende steun worden toegekend aan de ondernemingen van de Duitse kolenmijnindustrie:

1. vrijstelling van twee derde van de vermogensheffing (Vermögensabgabe) en van de belasting op de winst uit opgenomen kredieten (Kreditgewinnabgabe), voor zover deze heffingen betrekking hebben op een te sluiten kolenmijn;

2. betaling van sluitingspremies ten bedrage van 15,00 DM per ton gederfde produktie via de „Aktionsgemeinschaft Deutsche Steinkohlenreviere";

3. terugbetaling van de pompkosten voor de verwijdering van binnendringend grondwater uit stilgelegde schachten tot een bedrag van 30 000 000 DM;

4. kwijtschelding van een gedeelte van de door de kolenmijnondernemingen af te dragen loonbelasting tot een bedrag van 110 000 000 DM;

5. verlening van een investeringssteun van maximaal 160 000 000 DM aan de kolenmijnondernemingen met het oog op een intensivering van de investeringsactiviteiten;

6. overname van de door de RAG te betalen aflossingstermijnen op de door de staat gegarandeerde schuldvorderingen van de vroegere maatschappijen tot een bedrag van 56 900 000 DM.

Artikel 2

De Bondsregering dient de Commissie uiterlijk op 30 november 1974 bijzonderheden te verstrekken over de op grond van deze beschikking toegekende

steun, met name omtrent het bedrag en de verdeling der uitkeringen.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot de Bondsrepubliek Duitsland.

Gedaan te Brussel, 16 oktober 1974.

Voor de Commissie

De Voorzitter

François-Xavier ORTOLI